

Utrikesdepartementet

Mänskliga rättigheter i Slovakien 2007

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

De mänskliga rättigheterna respekteras generellt sett i Slovakien. Omfattande anpassning av lagstiftningen till EU:s regelverk har skett fortlöpande, även inom området mänskliga rättigheter. Slovakien blev 1999 fullvärdig medlem av Europarådet, i vars ministerkommitté man för övrigt innehar ordförandeskapet mellan november 2007 och maj 2008. Den 1 maj 2004 blev Slovakien medlem i EU. I december 2007 gick man med i Schengen-samarbetet och man siktar på att bli medlem i EMU den 1 januari 2009.

Den utbredda korruptionen utgör ett fortsatt problem och förekomsten av mutor försvagar rättssäkerheten. Flera åtgärder har under senare år vidtagits för att stärka rättssystemet och göra det effektivare. Bland annat har Slovakien en specialdomstol för korruptionsfall som varit verksam sedan 2005. En planerad åtgärd inför 2008 är att all personal inom det oberoende rättshjälpscentret ska utbildas i att handskas med korruptionsfall.

Slovakien hamnade i år på tredje plats bland de 169 granskade länderna i Reportrar utan gränser rangordning av pressfriheten i världen. Detta kan sägas innebära att Slovakien nu är ansett som en av de mest liberala staterna i världen vad gäller pressfrihet. Dock bör här nämnas premiärminister Ficos upprepade negativa uttalanden om media och hans anklagelser mot journalister för brist på opartiskhet. En resolution på området antogs av regeringen i slutet av året som uttryckte att media handlat oetiskt. Det har även lagts fram ett förslag till ny presslag, som bland annat ska underlätta för personer att få tillrättalägganden publicerade av påstådd desinformation och felcitat.

Den 1 september 2007 trädde en ny arbetslagstiftning i kraft. Denna innebär bland annat nya och utökade befogenheter för fackföreningarna, mindre liberala förhållanden kring korttidsanställningar, utvidgade avgångsvederlag samt en reducering av antalet tillåtna arbetstimmar per vecka. Arbetslösheten har minskat sedan förra året till 11,1 procent i september 2007, men är fortfarande en bra bit högre än EU-snittets nivå, som låg på sju procent samma månad.

Det råder i formellt hänseende jämställdhet mellan könen, vilket föreskrivs i den slovakiska konstitutionen. I praktiken är dock kvinnans position, inom till exempel politik, förvaltning och näringsliv, inte särskilt framträdande. Utbildningsmässigt är skillnaderna mindre. Våld mot kvinnor är fortfarande ett utbredd problem. Vad gäller trafficking fungerar Slovakien både som transitland och ursprungsland för kvinnohandel. I mars 2007 ratificerade Slovakien Europarådets konvention om ingripande mot människosmuggling och i juni godkände parlamentet flera lagändringar på området med anledning av Slovakiens förestående anslutning till Schengen. Regeringen inrättade ett nytt statligt råd för jämlikhet mellan könen som påbörjade sin verksamhet den 1 januari 2008.

Personer tillhörande den romska minoriteten möts ofta av fördomar och diskriminering. Maktmissbruk från polisens sida har rapporterats. Uppmärksamheten på sådana missförhållanden har dock ökat kraftigt under de senaste åren, från såväl regeringshåll som media. Bland annat har gjorts och görs insatser för att tillhandahålla bostäder och underlätta för den romska befolkningen att få reguljärt arbete. Arbetslösheten är dock fortsatt ett mycket stort problem bland romer och kan uppgå till närmare 100 procent i vissa områden. I slutet av året undertecknade kommissionären för romafrågor ett samförståndsavtal med FN:s utvecklingsfond (UNDP) för fem år framåt. En prioritet för samarbetet sägs vara insamling av statistik och information om romerna i landet.

FN:s flyktingkommissarie (UNHCR) har under de senaste åren riktat relativt allvarlig kritik mot handhavandet av asylfrågor i Slovakien. Kritiken gäller framför allt att så få av ansökningarna beviljats. Ett förslag till ändring av asyllagen, som skulle utvidga möjligheterna för myndigheterna att avslå utlänningsansökan om asyl i Slovakien, diskuteras för närvarande av parlamentet. Den slovakiska gräns- och utlänningspolisen och UNHCR:s regionala kontor i Bratislava undertecknade i september 2007 ett samförståndsavtal, som tillåter UNHCR att övervaka flyktingars tillgång till Slovakiens asylprocess.

Flera oberoende inhemska och internationella organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter verkar fritt i Slovakien. Det finns för närvarande en

särskild lag som tillåter att företag kan donera två procent av inkomstskatten till enskilda organisationer. Nyligen trädde en lagändring i kraft som innebär att från och med 2008 kommer frivilligorganisationer som arbetar med mänskliga rättigheter inte längre att kunna tilldelas dessa donationer.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt rapportering till FN:s konventionskommittéer

Slovakien, som deltagit i Europarådets arbete sedan 1993, övertog vid Tjeckoslovariens delning de av federationen ratificerade konventionerna, däribland:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR), samt dess första men inte dess andra tilläggsprotokoll.
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR).
- Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (CERD).
- Konventionen om avskaffandet av alla former av diskriminering av kvinnor (CEDAW).
- Konventionen mot tortyr (CAT).
- Konventionen om barnets rättigheter (CRC).
- Flyktingkonventionen.
- Den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Slovakien har därefter ratificerat de båda tilläggsprotokollen till FN:s konvention om barnets rättigheter angående handel med barn, barnprostitution och barnpornografi, samt om barn i väpnade konflikter. Man har även ratificerat ICCPR:s andra tilläggsprotokoll och CEDAW:s tilläggsprotokoll om enskild klagorätt. Till detta ska läggas ratifikation av Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen (ICC).

Konventionen samt tilläggsprotokollet om rättigheter för personer med funktionshinder samt konventionen mot påtvingade försvinnanden, som båda öppnades för undertecknande 2007, har signerats av Slovakien i september i år.

FN:s specialrapportörer har en stående inbjudan att besöka landet.

Under 2007 överlämnade Slovakien sin andra, tredje och fjärde rapport till konventionskommittén för avskaffande av alla former av diskriminering mot kvinnor (CEDAW). Man överlämnade även sin andra rapport till konventionskommittén mot tortyr (CAT). 2008 planeras överlämnande av rapport till konventionskommittén för ekonomiska, sociala och kulturella

rättigheter samt till kommittén för avskaffandet av alla former av rasdiskriminering.

Slovakien tillkännagav under året att man kandiderar för medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter. Val därtill kommer att hållas i maj 2008. Det faktum att man ännu inte accepterat tilläggsprotokollet om förebyggande av tortyr kan inverka negativt på utsikten till medlemskap i rådet.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Inga av statsmakten sanktionerade politiska mord eller avrättningar har rapporterats, ej heller politiskt motiverade försvinnanden eller tortyr. Det finns inga rapporter om godtyckliga arresteringar eller kvarhållanden i häkte utan skäl bland romer.

Förhållandena på fängelser och andra slutna anstalter uppfyller generellt internationell standard. Regeringen tillåter besök av organisationer för mänskliga rättigheter. Den 31 maj 2005 antogs en lag som innebär förbättrade förhållanden för personer i häkte och fängelser. Bland annat inrättades speciella fängelser för mödrar med barn under tre år. Lagen trädde i kraft i januari 2006.

Slovakien undertecknade i september 2007 FN:s nya konvention mot påtvingade försvinnanden.

4. Dödsstraff

Dödsstraff är förbjudet enligt slovakisk lag.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga frihetsberövanden är förbjudna enligt grundlagen och det finns inget som tyder på att dessa regler inte efterlevs. I normalfallet får en person vara anhållen högst 48 timmar, men om fallet anses vara allvarligt i högst 72 timmar. Under denna tid har den anhållne rätt att anlita advokat, varefter domstol måste utfärda häktningens beslut. Häktningstiden får inte utan Högsta domstolens beslut överstiga ett år och under tiden har den häktade rätt till både advokathjälp och familjebesök. Enligt den nya straffprocesslagen, som trädde i kraft förra året, får den totala häktningstiden efter beslut av Högsta domstolen inte överstiga fyra år. En anklagad person garanteras en rättvis och för allmänheten öppen rättegång samt rätten att försvara sig inför en oberoende

domstol. Icke-medborgare får kvarhållas upp till sex månader i väntan på identifiering. Det finns inga uppgifter om politiska fångar.

Det finns inga uppgifter om förekomst av några restriktioner gällande inrikes- och utrikesresor eller landsförvisning.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Slovakien har domstolar på lokal och regional nivå samt en Högsta domstol, som är högsta appellationsinstans, och en Författningsdomstol, som prövar lagarnas grundlagsenlighet. Därutöver finns en militärdomstol, vars domslut kan överklagas hos Högsta domstolen och Författningsdomstolen. Sedan 2002 finns en justitieombudsmannafunktion i Slovakien.

De slovakiska domstolarna får i allmänhet betraktas som självständiga från den exekutiva makten. Viss kritik har dock uttalats mot att domarna i både den administrativa och dömande verksamheten är alltför beroende av justitieministeriet. Den snabba omställningen från diktatur till rättsstat har föranlett en brist på kompetenta domare och jurister och därmed långa väntetider för rättegångar. De långa handläggningstiderna framhålls som ett av de större problemen inom det slovakiska rättssystemet.

Uppgifter om korruption inom bland annat rättsväsendet förekommer också. Den utbredda korruptionen ses som ett stort problem i Slovakien, som hamnade på 49:e plats bland de 180 stater som var med i 2007 års rangordning av korruption gjord av organisationen Transparency International. Dock indikerar detta på en förbättring från förra året.

Under senare år har regeringen vidtagit omfattande åtgärder för att stärka rättssystemet och få bukt med korruptionen. Bland annat har straffen skärpts för domare som begår brott eller försummar sina uppgifter samt en rationalisering skett av handläggningen av enklare rättsärenden. Numera finns även en särskild avdelning inom polisen för utredning av större korruptionsärenden och ärenden där statliga tjänstemän är inblandade. Vidare införde den förra regeringen en specialdomstol för korruptionsärenden som startade sin verksamhet i september 2005, samt ett lottningsförfarande av ärenden mellan domare. Detta anses vara ett viktigt steg för att undanröja risk för korruption, vilket i dessa sammanhang oftast utgörs av mutor för att påverka alternativt påskynda ett domslut. Även en särskild åklagarmyndighet specialiserad på korruptionsfall har inrättats. En planerad åtgärd inför 2008, som redan godkänts av justitieministeriet, är att all personal inom Centret för rättshjälp ska utbildas i att handskas med korruptionsfall.

2006 förnyades den slovakiska straffprocesslagen, bland annat med syfte att effektivisera brottmålsprocesserna. Målsättningen är att korta ned handläggningstiderna, att få den anklagade ställd inför rätta så snart som möjligt och att göra rättegångarna snabbare, enklare och mer effektiva. Den första instansen för straffrättsliga ärenden flyttas genom den nya lagen från regiondomstolarna till domstolarna på distriktsnivå. Likaså innebär den nya lagen att Högsta domstolen måste göra en egen, förnyad prövning av mål som tas upp för prövning och inte som tidigare enbart bifalla alternativt avvisa lägre instansers tidigare domar.

Regeringen planerar för närvarande inför ett tilläggsförslag till civilprocesslagen, som antagligen kommer att presenteras i början av 2008. Förslaget går ut på att Högsta domstolen inte ska tvingas skicka tillbaka ett mål till den domstol vars beslut överklagats endast på grund av att denna gjort ett formellt fel i och med sitt domslut. Istället ska Högsta domstolen kunna bortse från detta formella fel och döma i målet utan att återsända fallet dessförinnan. Detta är ett försök att minska de långa väntetider som ett domstolsförfarande kan innebära i Slovakien.

Det finns inga uppgifter som skulle tyda på att advokatkåren inte är självständig i förhållande till myndigheterna. Den så kallade nolltoleransprincipen för korruptionsfällda jurister introducerades i och med en lag från 2004 och innebär att bland andra advokater och domare hindras från att utöva sitt yrke ifall de fällts för korruption.

Några skillnader mellan mäns och kvinnors tillgång till rättsväsendet har inte konstaterats. Straffmyndighet är sedan den 1 januari 2006 sänkt från 15 till 14 års ålder.

7. Straffrihet

Straffrihet förekommer generellt sett inte i Slovakien.

8. Yttrande-, tryck-, mötes-, förenings- och religionsfrihet m.m.

Yttrande- och mediefrihet garanteras av den slovakiska konstitutionen. Någon censur förekommer inte. Den slovakiska pressen verkar idag fritt och utan inblandning av statsmakten. På det markbundna TV-nätet finns förutom landets två statliga kanaler även tre privatägda kanaler. Vid sidan av den statliga radion finns även ett stort antal privatägda radiostationer. Det är vidare möjligt att ta del av ett växande antal utländska TV- och radiostationer.

Slovakien hamnade 2007 på en tredje plats bland de 169 granskade länderna i Reportrar utan gränsers rangordning av pressfriheten i världen, med endast

Island och Norge som högre rankade. Denna förbättring från förra årets indexrapport innebär att Slovakien nu är ansett som en av de mest liberala staterna i världen vad gäller pressfrihet. Den senaste rapporten baseras på perioden september 2006 till september 2007. Dock bör här nämnas premiärminister Robert Ficos upprepade anklagelser mot media under året. Dessa har bland annat inneburit uttalanden om journalisters brist på opartiskhet och att media mer eller mindre agerar som opposition till den sittande regeringen. En resolution på området antogs av regeringen i slutet av året som uttryckte att media handlat oetiskt. Det har även lagts fram ett förslag till ny presslag, som bland annat ska underlätta för personer att få tillrättalägganden publicerade av påstådd desinformation och felcitat. Lagförslaget har ännu inte varit uppe till diskussion av regeringen.

Förenings-, församlings-, och religionsfriheten i Slovakien garanteras av särskild lagstiftning. För de flesta organisationer, inklusive politiska partier, erfordras registrering för att verksamhet ska kunna bedrivas. Antalet föreningar växer hela tiden; och det finns över 17 000 enskilda organisationer i landet och 18 officiellt registrerade religiösa samfund.

I maj 2007 trädde ett tillägg till lagen om registrering av religiösa samfund i kraft som försvårade kraven för en religiös grupp att registrera sig. Ett religiöst samfund måste inte vara registrerat för att dess medlemmar fritt ska få utöva sin religion, men genom den officiella registreringen får man tillgång till vissa fördelar, såsom till exempel statligt ekonomiskt bidrag. En registrering innebär även en delvis befrielse från skattebetalning. Enligt den tidigare registreringslagen krävdes att man lämnade in en ansökan som stöds av 20 000 permanent boende i Slovakien. Nu, i och med ändringen av lagen, är kraven på innehållet av ansökan strängare, samt krävs att de 20 000 permanent boende som stödjer registreringen även uttryckligen måste vara medlemmar av samfundet ifråga.

För sammankomster såsom demonstrationer krävs formellt tillstånd, som i allmänhet också beviljas. I november 2007 trädde en ändring av lagen om mötesfrihet i kraft. Den innebär bland annat att deltagare till demonstrationer och liknande inte i samma utsträckning som tidigare tillåts täcka för sina ansikten på ett sätt som gör det omöjligt att identifiera dem. Lagen föreskriver även högre straffsats för dem som organiserar sammankomsten i de fall de bryter mot lagen ifråga.

I november 2007 inträffade en uppmärksam händelse vid en demonstration i Slovakien. En kvinnlig journalist demonstrerade under ett besök av Kazakstans president i Bratislava. Hon hävdade att hon, trots att hon hade tillstånd att demonstrera, blev bortförd med våld av polisen. Polisen i sin tur menade att journalisten störde ordningen och bröt mot lagen. Journalisten

hävdade att hon blivit slagen av polisen och blivit tvungen att opereras efter händelsen.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Slovakien är en parlamentarisk demokrati med president som statsöverhuvud. Enligt grundlagen ska direkta och hemliga val till parlamentet (Nationalrådet) äga rum vart fjärde år och de 150 mandaten fördelas enligt ett proportionellt system, varvid en spärregel om fem procent tillämpas. Röststrätsåldern är 18 år. Valdeltagandet vid det senaste parlamentsvalet i juni 2006 var 55 procent, en minskning med 15 procentenheter från valet 2002.

Presidenten väljs numera i direktval med två valomgångar för en mandatperiod om fem år. Det senaste presidentvalet hölls 2004. Ingen kan inneha ämbetet mer än två mandatperioder.

Regeringen har gjort stora ansträngningar att etablera demokratiska principer och uppfylla de politiska kriterierna som EU krävde i samband med EU-medlemskapet. Slovakien blev medlem i EU den 1 maj 2004. Den nya regeringen sedan juni 2006, som leds av premiärminister Robert Fico, utgörs förutom av Ficos parti Smer, även av nationalistpartiet (SNS) och den tidigare premiärministern Meciar's populistiska parti HZDS. Såväl tidigare som nyligen gjorda uttalanden från SNS:s partiledare Slota angående framför allt den ungerska minoriteten i Slovakien har resulterat i åtminstone på politisk nivå ökade spänningar mellan slovakier och ungrare. Såväl regeringen genom premiärminister Fico som sedermera även Slota har dock i olika uttalanden understrukit att man respekterar alla minoriteter i landet. Det finns en opposition med reella möjligheter att agera.

I Slovakien är antalet politiskt aktiva kvinnor lågt. Det råder inga restriktioner för kvinnor att delta i det politiska livet men relativt få kvinnor syns i offentlig ställning. Kvinnor är underrepresenterade i såväl regering som parlament. Endast två kvinnor finns med i den nuvarande regeringen vilket ändå är en ökning jämfört med situationen den föregående. Enbart 28 av de 150 platserna i parlamentet upptas av kvinnor.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Slovakien har ratificerat Internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta centrala konventioner om mänskliga rättigheter, inklusive de två som rör icke-diskriminering i arbetslivet. Ändå är diskriminering mot framför allt romer i arbetslivet inte ovanligt förekommande. Arbetslösheten inom denna grupp

uppskattas till mellan 40 och 50 procent men uppgår på vissa ställen till närmare 100 procent. UNDP organiserade i oktober 2006 en konferens tillsammans med Kosice-regionen som behandlade just problemet med arbetslöshet bland romer. Flera av de största företagen i regionen redogjorde för sitt arbete med att få in romer i den reguljära arbetskraften. En FN-rapport från 2005 visar dock att arbetslösheten fortfarande är ett mycket stort problem. Studien, som omfattade 3 769 personer i 720 hushåll, visade att endast 11 procent av männen och 5 procent av kvinnorna hade arbete. Den värsta situationen rådde i de östra delarna av Slovakien.

Arbetslösheten har de senaste åren legat på en mycket hög nivå men har nu sjunkit och var i september 2007 nere på 11,1 procent enligt Eurostat, jämfört med 13-14 procent förra året. Under samma period låg EU-snittet på 7 procent. Denna statistik från Eurostat visade att Slovakien hade den högsta arbetslösheten bland medlemsstaterna i september detta år. Sysselsättningsgraden varierar dock kraftigt över landet. Den lagstadgade minimilönen höjdes den 1 oktober 2007 från 7 500 till 8 100 slovakiska kronor (från ungefär 2 150 till 2 300 SEK). I parlamentet diskuteras ytterligare ett förslag till ändring av lagen om lagstadgad minimilön.

Den 1 september 2007 trädde en ny arbetslagstiftning i kraft. Denna innebär bland annat nya och utökade befogenheter för fackföreningarna, mindre liberala förhållanden kring korttidsanställningar, utvidgade avgångsvederlag samt en reducering av antalet tillåtna arbetstimmar från 58 till 48 timmar per vecka. Dock med undantag för arbetande inom sjukvården som får arbeta upp till 56 timmar per vecka. En anställd ska dessutom ha rätt till 24 timmars vila minst en gång i veckan.

Ministeriet för arbete, sociala frågor och familjefrågor har lagt ett förslag till inrättande av så kallade ”sociala företag”. Tanken är att dessa ska få bidrag från staten under förutsättning att minst 30 procent av de anställda i dessa företag är så kallat missgynnade på arbetsmarknaden. Till dessa ”missgynnade” räknas exempelvis personer över 50 år, föräldrar som tar hand om tre eller fler barn samt personer med funktionshinder.

Diskriminering på arbetsmarknaden på grund av kön, religion och ras är som angetts förbjuden. I realiteten tjänar kvinnor dock mindre än män och återfinns ofta i de lägst betalda yrkena samt inom offentlig sektor.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Hälsovård och andra sociala förmåner, som till exempel pensioner, tillhandahålls oberoende av kön, etnicitet, religion, handikapp, språk eller social status. Sjuk- och hälsovårdssystemet fungerar utan större problem liksom

pensionssystemet. Sjukvården finansieras främst genom obligatoriska försäkringar i statliga eller privata försäkringsbolag, där staten betalar för arbetslösa, pensionärer och barn.

Under perioden 2003-2005 skedde en successiv reformering av det slovakiska hälso- och sjukvårdssystemet. Bland annat infördes en patientavgift och en lag antogs som ombildar statliga försäkringsbolag och sjukvårdsinrättningar till aktiebolag. Den nya regeringen tog dock bort patientavgiften till stora delar i slutet av 2006. Under 2007 antogs en lag om ändring av pensionssystemet som bland annat öppnar möjligheten för alla försäkrade att under första halvåret 2008 tillfälligt avbryta det obligatoriska pensionssparandet i privata fonder. Under denna period får försäkringstagarna välja att istället låta hela pensionspremien, och inte bara hälften, tillfalla den statliga försäkringsgivaren. En annan nyligen gjord ändring på området innebär att de privata sjukförsäkringsbolagen tvingas att till sjuk- och hälsovården återföra vinstmedel som genererats av premier inbetalade inom ramen för den allmänna sjukförsäkringen.

Enligt statistik från 2006 är genomsnittlig levnadsålder 70,4 år för män och 78,2 år för kvinnor.

Enligt Slovakiens nationella center för hälsoinformation gick 7,97 procent av statens totala budget till hälsosektorn 2007.

12. Rätten till utbildning

Utbildning upp till och med universitetsnivå är kostnadsfri och tillhandahålls oberoende av kön, etnicitet, religion, handikapp, språk eller social status. Dock har det skett en lagändring i slutet av 2007 som innebär att universiteten, från och med januari 2008, kommer att ha möjligheten att ta ut en avgift för de studenter som studerar deltid vid universitetet. Som komplement finns avgiftsbelagda privata skolor på alla nivåer. Det förekommer ingen formell skillnad mellan flickors och pojkars rätt till utbildning och kvinnor är även i majoritet inom den högre utbildningen. Grundskolan är obligatorisk. Den romska minoriteten är underrepresenterad inom alla utbildningsnivåer, särskilt inom den högre utbildningen.

Det slovakiska skolsystemet är för närvarande föremål för reformer i syfte att modernisera systemet. Många av dessa förändringar planeras att införas först under 2008.

Av statens totala budget för 2007 gick cirka 14,7 procent till utbildningssektorn.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Genomsnittslönen i landet har ökat från ca 18 300 slovakiska kronor per månad (ca 5 100 SEK) 2006 till ca 19 500 slovakiska kronor (ca 5 500 SEK) 2007. Den lagstadgade minimilönen är numera 8 100 slovakiska kronor (ca 2 300 SEK). Det råder stor inkomstskillnad i de olika delarna av landet. Slovakien placerar sig på en 42:a plats av 177 länder i UNDP:s senaste Human Development Index.

Vad gäller boende i Slovakien har hyrorna från att under kommunisttiden ha varit extremt låga, nu stigit till en för många slovakier ekonomiskt kännbar nivå. I exempelvis Bratislava är efterfrågan stor och bostadspriserna följaktligen högre än på landsbygden. Bostadsbristen gäller främst billiga bostäder, medan det däremot inte är svårt att hitta en bostad för dem som har pengar. Fortfarande är många hus i behov av omfattande renovering, men bristen på medel verkar hämmande. I vissa fall sätter även äganderättsliga tvister käppar i hjulet för nödvändig rekonstruktion.

Den romska minoriteten har generellt en lägre levnadsstandard och lider oproportionellt av fattigdom, analfabetism, sjukdom, våld mellan etniska grupper, svårigheter på arbets- och bostadsmarknad och dålig tillgång på utbildning. De mest utsatta grupperna bland romerna bor ofta i så kallade ”osadys” som kan jämföras med slumförorterna i många U-länder. Dylika bosättningar är vanligast förekommande i östra delen av landet. I ett i oktober 2007 gemensamt uttalande av Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, Thomas Hammarberg, och FN:s representant för boendefrågor Milun Kothari, kritiserades bland andra Slovakien för kränkning av romernas rätt till boende.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnors rättigheter

Det råder i formellt hänseende jämställdhet mellan könen, vilket föreskrivs i den slovakiska konstitutionen. Slovakien har ratificerat konventionen om avskaffande av diskriminering av kvinnor utan några reservationer. Kvinnor har samma tillgång till rättsväsendet, lika rätt att äga mark och samma arvsrätt som män. Hälsovård, utbildning och andra sociala förmåner tillhandahålls oberoende av kön, etnicitet, religion, handikapp, språk eller social status.

Någon specifik jämställdhetslag finns inte, utan principerna är fastslagna i arbetslagstiftning och anti-diskrimineringslagen. Arbetslagstiftningen uppfyller

alla principiella jämställdhetskrav. Nämnas kan dock det faktum att det ännu inte finns någon lag som uttryckligen förbjuder sexuella trakasserier på arbetet.

I praktiken är kvinnans position, inom till exempel politik, förvaltning och näringsliv, inte särskilt framträdande. Endast cirka 20-25 procent av högre chefstjänster innehas av kvinnor. Lika lön för lika arbete gäller formellt, men i realiteten tjänar kvinnor cirka 74 procent av männens löner och återfinns ofta i de lägst betalda yrkena samt inom offentlig sektor. Utbildningsmässigt är skillnaderna mindre och kvinnor är till och med i majoritet inom den högre utbildningen.

Våld, och då särskilt sexuellt våld, mot kvinnor är fortfarande ett utbrett problem. Enligt en nationell undersökning från 2005 hade var fjärde kvinna utsatts för fysiskt våld i hemmet. Enligt NGO:s som arbetar med att skydda kvinnor har 57 procent av kvinnorna i Slovakien utsatts för fysiskt våld mer än en gång per månad och närmare 80 procent blivit utsatta minst en gång per år. En förklaring som ges till dessa ökade siffror är att kvinnor som tidigare lidit i tysthet nu vågar tala om problemet.

Prostitution är inte förbjudet enligt lag. Handel med prostituerade är dock förbjuden. Vad gäller trafficking fungerar Slovakien både som transitland och som ursprungsland för kvinnohandel. Ofta smugglas kvinnor från östliga länder såsom gamla Sovjetstater till Västeuropa och Nordamerika. Detta problem har tagits på stort allvar av regeringen och flera åtgärder har vidtagits under de senaste åren. I december 2006 godkände parlamentet en lag som innebar en utvidgad rätt för utländska offer för trafficking till förlängt uppehållstillstånd i landet. Regeringen undertecknade även ett samarbetsavtal med tre NGO:s för ett ettårigt pilotprojekt med syfte att tillhandahålla härbärgen åt offren. Slovakien förbjuder all form av människosmuggling i strafflagen, som föreskriver en straffsats för brottet i fråga på fyra till 25 års fängelse. Under 2006 åtalades 32 fall, varav 18 personer fälldes för detta brott. Romska kvinnor och barn är fortsatt en utsatt grupp i dessa sammanhang.

I mars i 2007 ratificerade Slovakien Europarådets konvention om ingripande mot människosmuggling och i juni godkände parlamentet flera lagändringar på området med anledning av Slovakiens anslutning till Schengen. En av åtgärderna innebär att utlänningar som har fallit offer för trafficking ska kunna ansöka om uppehållstillstånd eller förlängning därav, utan kostnad. Andra utlänningar kan slippa administrativa kostnader för utfärdande av id-handlingar på grund av humanitära skäl.

Slovakiska kvinnor har rätt till abort till och med den tolfte graviditetsveckan. I slutet av året bestämde Författningsdomstolen att den tidigare möjlighet som

fanns till abort i undantagsfall till och med den tjugofjärde graviditetsveckan inte är förenlig med konstitutionen.

Antalet politiskt aktiva kvinnor är lågt. Kvinnor är underrepresenterade i såväl regering som parlament. Endast två kvinnor finns med i den nuvarande slovakiska regeringen. Enbart 28 av de 150 platserna i parlamentet innehas av kvinnor. Samtliga politiska partier har kvinnoorganisationer. Därtill finns nationella och internationella kvinnoklubbar samt ett flertal enskilda organisationer som bildats under de senaste tio åren och som arbetar med jämställdhetsfrågan och kvinnors rättigheter. När det gäller Högsta domstolen har en klar förbättring skett och hälften (33) av domarna utgörs numera av kvinnor.

Regeringen har inrättat ett nytt statligt råd för jämlikhet mellan könen som ska påbörja sin verksamhet den 1 januari 2008. Rådet har som uppgift att koordinera de olika ministeriernas och andra statliga myndigheters arbete på området. Det ska även fungera som ett rådgivande och initiativtagande statligt organ. I slutet av 2007 startades en kampanj mot våld i hemmet. Bakom kampanjen står ministeriet för arbete, sociala frågor och familjefrågor, Europarådet samt en NGO som arbetar med kvinnofrågor. Ett framträdande syfte med kampanjen är att öka uppmärksamheten hos allmänheten kring problemet med våld i hemmet.

15. Barnets rättigheter

Romska barn är en särskilt utsatt grupp, vars levnadsstandard generellt är mycket lägre än majoritetsbefolkningens. Barn föds i allt större utsträckning in i fattigdom, till följd av den mycket utbredda arbetslösheten bland romer. Barn till romer placeras ofta i specialskolor för förståndshandikappade och socialt missanpassade, varför utbildningsnivån följaktligen är låg. För att komma till rätta med problemet har den slovakiska regeringen inrättat ett program för att förbereda barn till romer för sitt första skolår i en vanlig skola.

Minimiåldern för arbete är 15 år och till de väpnade styrkorna är rekryteringsåldern 18 år. Det har under året inte kommit några uppgifter om trafficking av minderåriga. Barnprostitution är olaglig.

Slovakien ratificerade tilläggsprotokollet till FN:s konvention om barnets rättigheter angående handel med barn, barnprostitution och barnpornografi den 25 juni 2004. Det andra protokollet om barn i väpnade konflikter ratificerades den 7 juli 2006. I juni i år utgav konventionskommittén för FN:s barnkonvention (CRC) sina slutsatser med anledning av Slovakiens andra inlämnade periodiska rapport till CRC. Kommittén gav vissa rekommendationer, såsom förslag till antagande av en ny nationell

handlingsplan för barn för minst fem år framåt, samt inrättande av en oberoende institution för skydd av barnets rättigheter. Man uttryckte även viss oro över att barnaga i hemmet ännu inte uttryckligen förbjuds av slovakisk lag, samt rapporter som indikerar att barnarbete, främst i form av tiggeri, är ett problem i vissa samhällen i landet.

Den lagstadgade straffbarhetsåldern är sedan den 1 januari 2006 sänkt från 15 till 14 års ålder.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Det finns inga rapporter om av statsmakten sanktionerad diskriminering på grund av ras, kön, hudfärg, etnisk härkomst, religiös, politisk eller annan åskådning. Lika rättigheter garanteras för samtliga medborgare enligt särskild lagstiftning.

Det slovakiska parlamentet antog i maj 2004 en lag som innebär att all form av diskriminering förbjuds, inklusive diskriminering på grund av sexuell läggning, handikapp och etniskt ursprung. Därmed uppfylldes ett viktigt lagstiftningskrav för Slovakiens EU-medlemskap. Lagen, som trädde i kraft i juli 2004, överklagades dock till Författningsdomstolen med hänvisning till att möjligheten till positiv särbehandling på grund av etnisk tillhörighet som lagen bland annat föreskrev stod i strid med konstitutionen. Domstolen var av samma uppfattning och genom beslut i Författningsdomstolen den 18 oktober 2005 upphörde den aktuella artikeln som tillät positiv särbehandling att gälla. Övriga delar av lagen kvarstår dock i oförändrat skick. Nu ska ett lagförslag till anti-diskrimineringslagen diskuteras av parlamentet. Om det går igenom, kommer det att innebära en möjlighet till positiv särbehandling baserad på kulturell och social segregation.

Slovakien är ett av de etniskt mest heterogena länderna i Öst- och Centraleuropa. Åtminstone 17 procent av befolkningen tillhör någon nationell minoritet, varav den ungerska är den största med cirka 520 000 personer, motsvarande ungefär 10 procent av befolkningen. Därefter följer de romska, tjeckiska, rutenska, ukrainska och tyska minoriteterna.

Sedan 1998 har regeringen vidtagit en rad åtgärder för att stärka rättigheter för personer tillhörande minoriteter. Parlamentet har inrättat ett utskott för mänskliga rättigheter och nationella minoriteter, med en särskild kommitté för romafrågor. Det finns vidare en kommissionär för romafrågor och ett hundratal regionala ”assistenter” utgör del av kommissionärens handlingsprogram. Slovakien är part i Europarådets ramkonvention för skydd

av nationella minoriteter samt den Europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk.

Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att bekämpa rasism och främlingsfientlighet i det slovakiska samhället. Uttalanden från Nationalistpartiet (SNS), som ingår i regeringsunderlaget, och dess ledare Slota strax efter regeringskiftet i juni 2006 bidrog väsentligt till ökade spänningar, åtminstone på politisk nivå, mellan slovakier och den ungerska minoriteten och inte minst mellan de slovakiska och ungerska regeringarna. Denna spänning kvarstår alltjämt. I slutet av 2007 antog det slovakiska parlamentet en resolution som inte uppskattades av den ungerska minoriteten. Resolutionen i fråga bekräftade giltigheten i de så kallade Benesdekreten från andra världskrigets slut. Dessa innebar bland annat att dåvarande Tjeckoslovakiens ungerska befolkning tvingades på flykt och fick sin egendom konfiskerad. Partiledaren för det ungerska oppositionspartiet reagerade bland annat genom att göra Europaparlamentet uppmärksam på situationen.

Antalet fall av åtal för rasistiskt våld är ännu lågt, men visar på en ökande trend. Under 2006 undersökte polisen 188 sådana fall, varav 107 av dessa gick vidare till åtal. Organisationen ”People against Racism” hävdar dock att många rasistiska brott inte rapporteras till polisen.

Vid den senaste folkräkningen i Slovakien 2001 angav cirka 90 000 personer att de var romer. I själva verket uppskattar man att det bor 300 000 – 400 000 romer i landet, vilket innebär att minoriteten utgör cirka sju procent av befolkningen. En nyligen utförd undersökning visar att ungefär hälften av romerna lever integrerade i det slovakiska samhället. De övriga romerna bor i bosättningar segregerade från majoritetsbefolkningen.

Av de olika minoritetsgrupperna i det slovakiska samhället får den romska minoriteten i praktiken anses utgöra ett undantag vad beträffar diskriminering i samhället. Även om den romska minoriteten inte i formellt hänseende diskrimineras, utsätts den likväl av stora delar av den slovakiska befolkningen för en fördomsfull inställning, i vissa fall även från myndighetspersoner. Romerna betraktas i allmänhet utgöra ett ”socialt problem”. Romerna lider oproportionellt av fattigdom, analfabetism, sjukdom, våld mellan etniska grupper, svårigheter på bostadsmarknaden och dålig tillgång på utbildning. Med sin låga utbildningsnivå har romer dåliga utsikter på arbetsmarknaden och arbetslösheten är mycket hög, ibland total i vissa områden. Många romer avslutar sin skolgång efter utgången av den obligatoriska nioåriga grundskolan. Barn till romer är överrepresenterade i specialskolor för förstånds- eller fysiskt handikappade samt socialt missanpassade, där de traditionellt placerats på grund av bristande språkkunskaper eller av anledningar relaterade till deras sociala och kulturella särart. För att komma tillrätta med problemet har den

slovakiska regeringen inrättat ett program för att förbereda romska barn för sitt första skolår i en vanlig skola och särskilda assisterande lärare har tillsatts.

Bostadsbristen är ett annat problem, i synnerhet för romer som ibland diskrimineras på bostadsmarknaden. De mest utsatta grupperna bland romerna bor ofta i så kallade "osady" som kan jämföras med slumförorterna i många U-länder. Där saknas många gånger såväl rinnande vatten, avlopp och elektricitet. Trots insatser från myndigheternas sida har dessa inte varit tillräckliga för att avhjälpa bostadsproblemen. Vissa åtgärder har dock vidtagits för att förbättra bostadssituationen, bland annat med stöd från EU.

Det har rapporterats om flera fall av vräkningar av romer under året. Kritik har uttalats framför allt för att dessa gått till på ett inhumant sätt. Problemet har uppmärksammats både av regering och av flera NGO:s.

Då det gäller romernas politiska representation och romska enskilda organisationer, finns det närmare ett tjugotal romska partier och över hundra enskilda officiellt registrerade organisationer. Ofta är dock dessa partier och organisationer oeniga sinsemellan och den romska minoriteten är starkt polariserad, vilket bidragit till att romska representationen på såväl lokal, regional som central politisk nivå är mycket begränsad. Idag finns romerna varken representerade i riksdagen eller regeringen. Romernas möjligheter att politiskt påverka sin situation är följaktligen små.

Under de senaste åren har problemen för den romska minoriteten tagits på större allvar än tidigare och den slovakiska regeringen har vidtagit omfattande åtgärder för att förbättra romernas situation i landet.

Det finns en särskild kommissionär för romafrågor. En av kommissionärens huvuduppgifter är att i samråd med de romska samfundet skapa, välja och utvärdera projekt avsedda för att integrera och förbättra situationen för den romska befolkningen. Kommissionen har även till uppgift att koordinera de olika nationella handlingsplanerna som gäller för olika ministerier, till exempel handlingsplan för projekt med romska lärarassistenter under utbildningsministeriet och handlingsplan för romska hälsovårdsassistenter under hälsovårdministeriet.

Inom ramen för initiativet "Decade of Roma Inclusion", som är ett samarbetsprojekt mellan åtta centraleuropeiska stater, Världsbanken och EU, antog regeringen i januari 2005 en nationell handlingsplan för Slovakien för 2005-2015. Målsättningen är att stödja romer inom områdena hälsa, utbildning, arbete och boende. Bland de länder som anslutit sig till "Decade of Roma Inclusion" har, enligt slovakisk media, EU-kommissionen bedömt den slovakiska handlingsplanen som en av de bäst. Den första DecadeWatch-

rapporten publicerades i juni 2007 och byggde på undersökningar som utförts för att se i vilken utsträckning regeringen handlat i enlighet med den nationella handlingsplanen. Rapporten tog upp konkreta åtgärder som utförts på området fram till början av 2007 och nämnde bland annat att problemet med vräkningar ökat på senare år. Enligt rapporten hade ministeriet för byggnad och regional utveckling finansierat byggande av 1 793 nya lägenheter för romer i 68 olika kommuner mellan 2001 och 2006.

Från och med 2006 infördes särskilda assistenter för romer i alla regionala domstolar. Syftet är att kunna kommunicera bättre med romerna såväl när dessa är offer som förövare. Likaså pågick under 2006 ett pilotprojekt där romer utbildas till poliser för framtida tjänstgöring i områden med stor romabefolkning. Detta projekt har visat sig framgångsrikt och fick utökad budget för 2007.

I slutet av 2007 undertecknade kommissionären för romafrågor ett samförståndsavtal med UNDP för fem år framåt. En prioritet för samarbetet sägs vara insamling av statistik och information om romerna i landet.

Under Slovakiens ordförandeskap i Europarådet mellan november 2007 och maj 2008 har man romernas utsatta situation som en prioritetsfråga. Slovakien planerar bland annat organisera en konferens i april 2008 med fokus på de romska barnens utsatta situation inom utbildningssektorn.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Det finns ingen statlig myndighet eller organ med ansvar för de homosexuella, bisexuella och transsexuella (HBT-personer) situation. Dock finns det några enskilda organisationer för homosexuella, bland annat Ganymedes ("Movement for equality of homosexual citizens in the Slovak republic") som är den mest tongivande. Organisationerna uppbär inte statliga bidrag. Ganymedes har vid ett par tillfällen de senaste åren lanserat förslag till registrerat partnerskap, men hittills utan gehör i parlamentet. Traditionellt har det funnits ett utbrett motstånd i det slovakiska samhället mot rättigheter för homosexuella och registrerat partnerskap, men enligt nyligen utförda opinionsundersökningar kan en större tolerans nu skönjas bland allmänheten.

I och med antagandet av lagen som förbjuder all form av diskriminering förstärktes rättigheterna för HBT-personer under 2004.

En upplysningskampanj tog sin början i februari 2007 och fortgick hela året. Kampanjen är en del av Europakommissionens initiativ kallat "det Europeiska året för jämlika möjligheter för alla". Bland annat inbegriper projektet mediala tillställningar och seminarier.

18 Flyktingars rättigheter

Slovakien har anslutit sig till 1951 års flyktingkonvention. Regeringen samarbetar med UNHCR och andra humanitära organisationer för att stödja flyktingar. En asyllagstiftning trädde i kraft 2003 som bland annat innebar att en oberoende överinstans inrättades i asylärenden.

UNHCR har under de senaste åren riktat relativt allvarlig kritik mot handhavandet av asylfrågor i Slovakien. Det gäller framför allt att så få flyktingar beviljas asyl. För helåret 2006 inkom 2 871 ansökningar varav 8 beviljades. Från 1 januari till den 30 oktober 2007 inkom 2 476 ansökningar varav endast 12 har beviljats.

Under 2007 har Slovakien i likhet med de senaste åren kritiserats av UNHCR för långa handläggningstider, särskilt vad gäller överklagandeprocesserna. Tidigare har förklaringen varit att inkomna asylansökningar hela tiden ökat i antal och att hanteringen därav tagit så lång tid. Huvuddelen av de asylsökande 2007 utgörs av medborgare från Pakistan, Indien, Ryssland, Moldavien och Irak. I sin kritik pekar UNHCR på det stora behovet av att utveckla flyktingmottagandet i Slovakien och stärka den administrativa kapaciteten både vad avser finansiella, tekniska och personella resurser. UNHCR kritiserar även det faktum att flera av de asylsökande under handläggningstiden försvinner, med största sannolikhet till andra EU-länder. Sedan 2005 har asylsökande inte rätt att arbeta under sitt första år som bosatt i landet.

I juni 2007 gav parlamentet sitt godkännande till en lagändring i lagen om medborgarskap. Denna ändring innebär att utlänningar inte kan ansöka om medborgarskap i Slovakien innan permanent bosatt i landet under en sammanhängande period av åtta år. Tidigare gällde ett krav på fem års permanent boende. En annan konsekvens av lagändringen är att det ställs högre krav på den sökandes slovakiska språkkunskaper. Flyktingar kunde tidigare omedelbart efter de fått asyl i Slovakien ansöka om medborgarskap. Med den nya lagen måste de först vara bosatta i landet i fyra år innan en sådan ansökan kan gå igenom. Ändringen trädde i kraft i oktober 2007.

Ett förslag till ändring av asyllagen diskuteras av parlamentet. Denna ändring kommer att utvidga möjligheterna för myndigheterna att avslå utlänningars ansökan om asyl i Slovakien, och ses av regeringen som ett försök att stoppa missbruket av det nuvarande asylsystemet. Lagändringen riktar sig till utlänningar som antingen är misstänkta för att ha begått brott i ett annat land eller som har blivit dömda för ett brott, och har som syfte att hindra dessa från att fördröja deras utlämning genom att sända in nya asylansökningar. Under

förutsättning att den godkänns av parlamentet kommer den nya lagen troligen att träda i kraft i början av 2008.

Den slovakiska gräns- och utlänningspolisen (under inrikesministeriet) och UNHCR:s regionala kontor i Bratislava undertecknade ett MoU i september 2007. Detta dokument tillåter UNHCR att övervaka flyktingars tillgång till Slovakiens asylprocess. UNHCR uttalade i samband med undertecknandet en uppskattning över introducerandet av ett så kallat ”kompletterande skydd” för personer som, även om de inte är kvalificerade att få asyl, kan få en viss nivå av skydd i de fall de eventuellt står inför fara i sina hemland. Detta system av extra skydd för utsatta gäller från 1 januari 2007. Fram till oktober 2007 hade 62 personer garanterats detta skydd.

I Slovakien finns för närvarande fem flyktingförläggningar. Den största förläggningen ligger i östra delen av landet och har en kapacitet på att ta emot ungefär 500 personer.

19. Funktionshindrades rättigheter

Även om de funktionshindrade inte rent formellt utsätts för diskriminering, har de i allmänhet sämre möjligheter till arbete och utbildning. De flesta byggnader och allmänna kommunikationsmedel är inte tillgängliga för rullstolsbundna. Framsteg görs dock då det gäller nybyggnad. Det finns ingen nationell handlingsplan som riktar sig specifikt till de funktionshindrade och deras rättigheter. Istället nämns dessa i olika dokument, bland annat i den nationella handlingsplanen för de socialt sårbara för 2007-2013 och i handlingsplanen för förebyggande av alla former av diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, anti-semitism och andra uttryck för intolerans för perioden 2006-2008. Ett flertal enskilda organisationer arbetar för att få till stånd förbättringar för de funktionshindrade. Inom Europeiska kommissionens ”Europeiska år för jämlikhet för alla” har även några upplysningskampanjer hållits för de funktionshindrades rättigheter.

I september 2007 undertecknade Slovakien FN:s nya konvention om rättigheter för personer med funktionshinder.

ÖVRIGT

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Flera oberoende inhemska och internationella organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter verkar fritt i Slovakien. Dialogen mellan regeringen och civila samhället har ständigt utvecklats och förbättrats. Regeringen har inrättat ett särskilt råd för enskilda organisationer bestående av 37 representanter,

varav 20 representerar enskilda organisationer, i syfte att stärka det civila samhället. Det finns för närvarande en särskild lag som tillåter att företag kan donera två procent av inkomstskatten till enskilda organisationer. Den nya regeringen har dock beslutat om begränsningar i denna möjlighet som lett till vissa protester från NGO:s. Nyligen trädde en lagändring i kraft som innebär att NGO:s som arbetar med mänskliga rättigheter inte längre kommer att vara berättigade att tilldelas dessa donationer. Idag finns det över 17 000 enskilda organisationer i landet.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

UNHCR gör ansträngningar för att påverka den slovakiska flyktingpolitiken. Europarådet arbetar kontinuerligt med nationella minoriteters rättigheter i landet, med särskilt fokus på den romska minoriteten. Då Slovakien innehar ordförandeskapet i Europarådets ministerkommitté fram till maj 2008 och Finland innehar ordförandeskapet i ”organisationen för säkerhet och samarbete i Europa” (OSSE) under nästa år, har de båda staterna uttryckt en önskan till samarbete mellan Europarådet och OSSE på vissa punkter. Bland annat har det bekräftats att intresse finns för OSSE att aktivt delta i Europarådskonferensen om romska barns utbildningsmöjligheter, vilken planeras hållas i april 2008.

Slovakien och Sverige samarbetar inom området mänskliga rättigheter inom ramen för Europarådet inför det Svenska ordförandeskapet i maj 2008. Man samarbetar bland annat i frågan om förstärkning av de mänskliga rättigheterna i Vitryssland, där Sverige ger sitt stöd till Slovakiens officiella förslag på förbättringar. I november 2007 anlände en svensk delegation till Slovakien för att diskutera ytterligare om samarbetsområden inom Europarådet. Vid detta tillfälle fick den slovakiska utrikesministern även en officiell inbjudan till Stockholm och eventuellt kommer ett besök att äga rum innan Sverige övertar ordförandeskapet. Dusan Caplovic, ministeransvarig för mänskliga rättigheter, planerar besöka Sverige i april 2008.